

Stockholm 2016-06-13

Miljö- och energidepartementet

103 33 Stockholm

Remissyttrande

Ert Dnr: M2016/00677/R

Vårt Dnr: SV/8/16

Svenskt Växtskydd om Miljö- och energidepartementets förslag till nationella begränsningar av viss användning av kemiska växtskyddsmedel

Svenskt Växtskydd uppskattar möjligheten att få lämna kommentarer till Miljö- och energidepartementets förslag.

Sammanfattning

Svenskt Växtskydd **avstyrker förslagen** och anser:

- Att det inte behövs ytterligare nationella förbud inom det av EU och Sverige genomreglerade växtskyddsområdet
- Att ett integrerat växtskydd behöver ha tillgång till fler medel/metoder – inte färre
- Att vi redan med nuvarande regelverk gott kan klara av att märka växtskyddsmedlen så att odlarna kan hålla sig inom ramen för godkännandets riskvärdering för ett enskilt verksamt ämne

Allmänt

Vi ser de föreslagna nationella förbuden och begränsningarna som olämpliga, och som en omotiverad ytterligare börda för en redan genomreglerad växtskyddsmedelsanvändning och en hårt konkurrensutsatt jordbruks- och trädgårdsnäring.

Begränsning av användning av kemiska växtskyddsmedel för nedvissning och ogräsbekämpning strax före skörd i odlingar av stråsäd för livsmedelsändamål

Svenskt Växtskydd anser bestämt att det inte behövs ytterligare nationella förbud inom det av EU och Sverige genomreglerade växtskyddsområdet. Generella förbud medför flera nackdelar. De leder till färre verktyg i växtskyddsarbetet. Detta är allvarligt ur flera synvinklar. Det är svårt att förutse det framtida behovet av

växtskydd. Men ett varmare klimat – nya grödor, nya skadegörare etc – och flera andra faktorer tyder på att behovet av växtskydd kommer att öka.

Med tillgång till färre medel och metoder i växtskyddet riskerar skadegörarna att i allt större utsträckning bli resistenta. Detta blir extra allvarligt eftersom vi med begränsning/förbud avsägar oss all utveckling av det kemiska växtskyddet inom dessa områden.

Det talas visserligen om möjlighet för dispenser i förslaget, men dispenshantering kommer att belasta myndigheter och användare med en omfattande administration. Mycket regn i kombination med höga temperaturer under både dag och natt ger problem med att det kommer nya groddar i kärnorna på fältet i såväl stående som liggande gröda. Detta medför en nästan årlig dispenshantering för behandling med glyfosat, vilket är en onödig administrativ uppgift både för lantbruksnäring och myndighet. Det finns stor risk att det inte kommer att finnas godkända medel för de dispenser som annars eventuellt skulle kunna beviljas. Och finns det inte godkända medel är dispensmöjligheten bara att betrakta som ett slag i luften. Det är inte helt enkelt att förstå den av oss kursiverade delen av förutsättningarna för dispens: ”Statens jordbruksverk får ge dispens från förbudet *om medlet är godkänt för ändamålet av Kemikalieinspektionen*, det finns särskilda skäl och om det bekämpnings- eller behandlingssyfte som dispensen avser inte kan tillgodoses med icke-kemiska metoder.”

Svenskt Växtskydd menar att det är minst sagt anmärkningsvärt att regeringen hänvisar till cancerrisk kopplad till användning av glyfosat. *Både WHO och EFSA har under våren framhållit att glyfosat sannolikt inte är cancerframkallande.* Vad kan den svenska regeringen ha tillgång till för underlag som inte WHO och EFSA har i sina sammanvägningar?

Det hänvisas i förordningsförslaget till mål i den svenska handlingsplanen. För att Sverige inte skall behöva godkänna en ansökan om ömsesidig erkännande vill man kunna referera till en svensk förordning med ett generellt förbud som gör det omöjligt att godkänna. Man kan med anledning av detta ställa sig flera frågor: Hur kommer det sig att Sverige gör en annan bedömning av riskerna än andra länder? Är det sannolikt att Sveriges riskbedömning är mer korrekt än andra länders? Och är inte detta ett handelshinder? Om ett företag vill registrera en produkt godkänd till exempel i Danmark genom ömsesidigt erkännande, och får avslag, innebär ju detta att en svensk förordning sätter EG 1107/2009 ur spel. Detta är i varje fall inte syftet med EU-förordningen.

Under ”Konsekvenser för människors hälsa och miljön” kan man läsa att: ”En begränsning i användning av kemiska växtskyddsmedel för nedvissning och ogräsbekämpning strax före skörd i odlingar av stråsåd för livsmedelsändamål säkerställer att resthalter av växtskyddsmedel i inhemskt odlade vegetabilier förblir låga och inte innebär risker för konsumenten.” För en oinsatt kan det förefalla som om det nya förslaget till begränsning är en närmast självklar nödvändighet. En insatt däremot vet att vi redan har gränsvärden, ADI och MRL, som med god marginal

undanröjer risker för människors hälsa. Miljövinster med förordningsförslaget är med tanke på alternativen mycket diskutabla.

Den svenska odlingen kommer att hamna i en ogynnsam konkurrenssituation jämfört med länder där metoderna är tillåtna. Alla incitament för merbetalning för att avstå en viss typ av behandling försvinner om behandlingen omfattas av ett totalförbud.

I stora delar av Sverige är bland annat kvickrotsproblemen stora. Framförallt i Mellansverige är tiden efter skörd på hösten många gånger för kort för en effektiv ogräsbehandling. De mekaniska metoder som finns tillgängliga är också tidskrävande och kraftigt beroende av fossila bränslen. En effektiv ogräsbehandling före skörd kan ofta klaras med en lägre dos om den utförs före skörd. Behandling med en låg dos före skörd (exempelvis 2-3 liter glyfosatprodukt) kan enligt danska erfarenheter och rekommendationer ofta jämföras med en högre dos efter skörd (exempelvis 3-4 liter glyfosatprodukt) gällande effekten mot kvickrot. Det vill säga att genom en optimal anpassning av behandlingstidpunkten kan dosen minskas med 25-50%.

Begränsning av användningen av kemiska växtskyddsmedel med samma verksamma ämne på samma fält

Svenskt Växtskydd menar bestämt att det är fel att göra förordningstext av denna begränsning. Syftet bör kunna uppnås genom att krav på begränsningar av detta slag beaktas i märkningen – etiketter, säkerhetsdatablad och bruksanvisning. Vi har i Sverige bara behöriga användare i det yrkesmässiga växtskyddet, och de har definitivt kompetensen att ta till sig informationen. Historiskt har den svenska lantbruksnäringen tillsammans med rådgivningen löst sådana här frågor på frivillig väg och därigenom visat att när man har möjligheten har man också förmågan att hantera situationen.

Vi menar därför att vi inom nuvarande CLP-regelverk, EG 1107/2009, EG 547/2011 och med stöd av märkningsvägledning gott kan klara av att märka växtskyddsmedlen så att odlarna kan hålla sig inom ramen för godkännandets riskvärdering för ett enskilt verksamt ämne. Detta gäller även när det verksamma ämnet ingår i flera aktuella växtskyddsmedel. I förordningen EG 547/2011 finns en färdig fras att använda i aktuella fall: *”För att skydda (grundvatten/marklevande organismer), använd inte denna produkt eller andra produkter innehållande (ange verksamt ämne eller grupp av ämnen) mer än (ange tidsperiod eller antal behandlingar).”*

Texten i märkningen av en produkt är också mer specifik och tydligt styrande än förordningsförslaget där det talas om *”... så långt det är möjligt, se till att spridningen inte överskrider de villkor för dosering och antal behandlingar som gäller för ett enskilt av dessa växtskyddsmedel.”* Vi ställer oss också tveksamma till hur kopplingen mellan dos och antal behandlingar görs i paragraftexten. Denna text kan definitivt missförstås.

Om begränsningen av användningen av medel med samma verksamma ämne verkställs, blir den vid godkännandet satta maximala dosen av avgörande betydelse i många odlingsinriktningar. Fruktodlingen är ett exempel där många behandlingar

under året mot till exempel skorv kan behöva utföras. Därmed inte sagt att maxdoserna ska sättas så att risk för hälsa och miljö uppstår. Men konsekvenserna liksom bristen på tillgängliga alternativ för odlingen måste beaktas. Det är därför viktigt att KemI involverar Jordbruksverket vid fastställandet av maximal dos.

I avsnittet ”Konsekvenser för näringsidkare” förs ett resonemang om morotsodlingens behov av växtskydd mot insektsangrepp. Det framstår där tydligt att odlingen för att kunna tillämpa ett integrerat växtskydd och framgångsrikt hantera skadegörarna behöver tillgång till fler medel och metoder – inte färre.

För Svenskt Växtskydd

Hans Hagenvall